№ 161 (2194)
1937 onoi Ijyyliin 16
PIAATNICA
14-xi ZILEE GARNA

Byxe oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paartiiin Buriaad-Mongoloi Mozиin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriin gazeeta

Redaakciin aadres:
Ulaan-Yde goorod, Ceentrsojuuziin, 19.

№ sen 10 mynge.

Partiijna-poliitikan xydelmeriii brigaada dotoroo jabuulxa

Mynee yjede ybehe xuriaalgiin xydelmeri tyleg şangaar jabuulagdaza baixa baihan aad, boloşogyigeer udaarza baina. Nelieed olon kolxoozuud ybehee sabşaza exileedyi. Zarim aimaguudta paar xaxalga tahaldaxiin tuilda baina. Tariaanai xuriaalgada beledxel ba bog ybehe tyylge urdaşalan hulaar jabuulagdana. Malai oroonoi kampaani, zootexniis barilga baha la amagalan bişe baidaltai. Ede bygediin muu baihanai gol şaltagaanь jyyn be? Egeen tyryyn partiijna-poliitikan ba kylьtyyrne bolbosoroloi xydelmeriiin kolxoozniguudai dunda muu baihanai uşar bolno.

Kolxoozuudai sabşalan deere olon mingan kolxoozniguud aduu maldaa elbeg jixe, şimetei hain tezeel beledxexe xeregii mynee şiidxeze baina. Tiime tula, aimag, somon byxenei partiijnaorganizaacanuudai, byxii kylьtyyrne zurgaanuudai poliitikan agitaaciin ba bolbosoroloi xydelmerinь brigaadiin dunda, kolxozniguudai dunda yrgeneer jabuulagdaxa johotoi baigaa. Gebeş, xydee niutagai partiijna organizaacanuud bolbol ene jaaxa argagyi şuxala zorilgoo ba yyrgee ogto xeregseenegyi.

Derestein somon bolbol Zediin aimag soo tyryy jabahan somon geze toologdodog jym. Teed, ene somondoş kolxoozuudai dunda partiijna—poliitikan ba ilangajaa kylьtyyrne xydelmeri jabuulagdanagyi. Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi pravleeni bolbol ybehenei xydelmeride jabahan kolxoozniguudai baira baidaliinь kylьtyyrne, hain ysloovitoi bolxo geze ogto oroldonogyi. Nege-xojor staan bii geze nereteiş haa, terenь gansal nere. Mynee baihan gernyydenь xuşaltagyi. Tende baani, unşalgiin baişan, eregtei-emegtei kolxoozniguudai ami-amindaa baixa zoxid bairanuud ygei gexehee baitagai, stool styyliş, oro koikoş ygei bainad.

Zediin Aikoom ba tereenei sekretaarь nyxer Mized-Dorziin bolbol tyryy jabahan geze toologdodog Derestein somonoi kolxoozuudtaş partiijna-poliitikan ba kylьtyyrne bolbosoroloi xydelmeri dan muu baihan tuxai mededeg jym gy?

Agiin aimagta zarim kolxoozuud ybehendee orohoor xezee yni boloo. Gebeş, ene xydelmeriii exileedyi bujuu boloşogyigeer udaaruulza baihan kolxoozuud nelieed olon bii. Tiime baixadanь, aimagai partiijna komiteed jyy xeze, jamar xemzee abaza bainab? Aimagai gazarai tahagii daagşa nyx. Çimedyyn kolxoozuudii „ybehendee yter orogtii“—geze telefoonoor zaxirxa zandarxahaa bişe, ondoo jyynş ygei. Ybehe xuriaalgiin kampaani bolbol malzaltai Agiin aimagta imagta şuxala udxatai baihaniiinь eli. Mynee xyrter ybehee sabşaza exileedyi kolxoozuud bolbol eehedtee xemgyi jixe gai garza xexiin ajuul jiryylze baixanь jaabaş teseşegyi.

Niodonon zilde, baha la iime ohol hanaa amar huuhaar ba aradai daisadai xorololgii oblioorongyi, poliitikan xaralgan baihaar, ybehe xuriaalgii tahalduulhan xoisolongoi şarxanь yşee edegereedyi. Ene byxii uşar baidalii kolxooznigudta haisa oilguulza, tedenei poliitikan edibxi zorigii xydelgeze, ybehe xuriaalgiin xydelmeriii şangadxaxa Agiin aikoomoi zorilgo myn bişe aəl. AGT-ii daagşa Çimedyyn zybxen kancilaartaa huugaad, albadaza zaxirza baixiin orondo, kolxoozuud deere garaza, tende poliitikan ciluulaltiin ba kylьtyyrne xydelmeri emxidxeze, kolxoozniguudii ybehe xuriaalgada elsyylxe tuxai hanalaa tabiaa haa, goritoi hain jyyme byteexe hen.

Xydee niutaguudta partiijna-poliitikan xydelmeri martagdaad, xoohon zaxiralta ba saarhan bişelgeer tereeniii xizaarlahan tuxai yşeeş olon faaktnuud bii. Eneen tuxai Muxar-Şiberhee, Xorihoo, Ulaan-Ononhoo kolxoozniguud manai gazeedta bişeze baidag.

„Manai praaktikiin xydelmeri dotoroo azaxuiji poliitikahaa ilgaza xoloduulxa, poliitikan xydelmeriii doro daraad, azaxuin xydelmeriee şangadxaxa, bujuu ali heergee, azaxuin xydelmeriii doro daraza, poliitikan xydelmeriee şangadxaxa geze bododog xynyyd erxebişe muxardaxa bolno“,—geze BK (b) Paartiiin CK-ai pleenym deere, nyxer Staalinai xeleheniii manai partiijna organizaaciin zarim xytelberilegşed oilgoodyi baina.

Ybehe-tariaanai xuriaalgiin xaluun xydelmeriiin yjede partiijna-poliitikan xydelmeriii em xidxexe argagyi baixa jym geze xeledeg xynyyd bii. Tiime xynyydii xair gamgyi kriitikovaalxa, eehediingee xydelmeriii bolьşeviigşelen jabuulxa şadabari ba dura zorig ygei xynyydii şuud eliryylze tedenei orondo hain xydelmerilegşedii tabixa xeregtei. Manai poliitikan xydelmeri hula baigaa haa daisanai xoroto xeregtenь tuhalxa baihaniii martaza bolxogyi.

Bidenei zorilgo bolbol partiijna—poliitikan ba kylьtyyrne bolbosoroloi xydelmeriii brigaada, staan byxende kolxoozniguudai dunda xezee xezeenhee ylyy yrgeneer jabuulxa.

Kolxoozniguudai edibxinь imagta jixe. Tedener bolbol gyren dotoroo ba olon ulas xoorondiin baidal dotor yder byri şine honin jyy bolzo baihaniii honirxodog.

—Kolxoozniguud bidenei honirxoxo poliitikan literatuura, gazeed, zurnaal dutamag. Radioo, kinoo, şatar, daam, myyzekiin xeregsel brigaadiin staan deere baidag ygei—geze Ulaan-Ononoi, Yzeenei somonoi, Kaliininai neremzete kolxoozoi geşyyd bişene.

Kolxoozoi brigaada, staan deere, sabşalan-tariaalan deere gazeed zurnaalnuudii sag deerenь abaaşaxa nom debternyydii bii bolgoxo. Şadamar hain agitaatornuud ba gazeed zurnaal unşaxa xynyydii olozo, kolxoozniguudai oilgozo jadahan asuudalnuudii todo honoroor, sag yrgelze oilguulza, tedenei revoliyycioono heremzii deeşelyylxe şuxala. Kinoo ba radioo metiin kylьtyyrne bolbosoroloi xydelmeriiin xysetei zebsegyyd byrin hainaar xereglegdexe johotoi.

SAN-FRANCIISKOHAA XOIŞO 190 MIILIDA

Vaşingtoonhoo Ymaanskiin medeesexenь

„Moskvaagai sagaar 0 çaas 20 minuutada Pelengatoor Alameeda gegşe samolioodii ugtan xylieeze, tereeniii San—Franciiskohaa xoino 190 miilin gazarta Kalifoornija ştaadai Byreekiin şadar jabana geze bagşaaba“.

***

Nьjyy-Joork. 14. (TASS). „ANT-25“ samoliood agaarta jabaza baihan bolboş, radiostaancanuud ba gazeetnuud bolbol, soveedai liodçiguud xoliin niidelgeer delxein rekoordii ezeleze, tedenei samoliodonь mynee Kalifoornija deegyyr niideze jabana. Soveedai liodçiguudai gaixamşagta niidelgii honirxon gaixalsaxaş jabadal ulam jixedeze baina. Xaanaş jabahan gazar xynyydei jarildaxa ygenь tus niidelgiin tuxai ba tedenei tuxai hyylşiin medeeji xylieeze jadan baihanaa xelsene.

GEROILIG NIIDELGE DYYREE

Ameerikiin Xolbooto Ştaaduud

Kalifoorniiin ştaad, goorod San-Dijeego

„ANT-25“ samolioodai ekipaazda

Nyxed Groomovto, Jyymaşevta, Daniilinda

Moskvaa—Xoito poolius —Ameerikiin Xolbooto Ştaaduud marşruudtai niidelgii gaixamşagaar dyyrgehentei ba sexe zamaar xolo niidze delxein şine rekoord togtoohondotnai amarşalanabdi.

Soveedai aviaaciin şine ilalta tuilaxatai, taanarai xaruulhan geroiizm ba iskyystvii gaixanabdi.

Soveed Xolboonoi azalşad taanarai amzaltada omogorxono. Taanaraa teberize, gariitnai barinabdi.

I. STAALIN, V. MOOLOTOV,
K. VOROŞIILOV, V. ÇYBAARЬ
M. KALIININ, L. KAGANOOVIÇ,
S. KOSIOOR, A. MIKOJAAN,
A. ANDREEJEV, A. ZDAANOV,
N. JEZOOV, M. RYXIMOOVIÇ,
V. MEZLAYYK, N. XRYŞÇEEV,
JA. AALKSNIS, O. ŞMIIDT,
N. BULGAANIN, A. TYYPOLEV.

Mixaiil Mixailoviç GROOMOV

M. M. Groomov bolbol nahanaigaa aza jabadalii Soveed aviaaciin tyyxetei nigtaar xolbohon zargaltai yjiin piloodudai negen bolno.

1916 ondo 17 nahatai baixadaa Moskvaagai texniis deede hurguulida hurza baitaraa, profeesor Zykoovskiin aviaaciin teorieetikan kyyrsede orohon baina.

1917 on. Şaajama xaluun zun baigaa. Froont deerhee jyre busiin medeeselnyyd abtadag baiba. Ene kyyrsii jaaraltaigaar tabixii beledxeze baigaa hen. Udalgyi aerdroom deere praktiis huralsalga exilbe.

M. M. Groomov bolbol teooriiin exin xaxadii „erxim hain“ temdegteigeer dyyrgehen baiza, bygedenhee tyryyn agaarta niidze yzexe erxe olhon baina Tiixede Groomov, orosoi aldarta lioodçig Boriis Kiriiloviç Rosiinski gegşiin xytelberi doro jabaza, anxa tyryyşiinxiee niidee hen. Tiixedenь Rosiinski, niidelgiin hyyleer Groomovii magtaa hen.

Zykoovskiin kyrsaantnuud teoorioo dyyrgeze, 1917 ondo Moskvaagai aviaaciin hurguulida orohon baina. Niidelgiin huralsalai sag jireze, Mixaiil Mixailoviç gansaaraa niidxe erxe bygedenhee urida abba.

Oktiaabriiin revoliyyce bolbo. Mixaiil Groomov Soveed aviaaciin tylee temesexe temeselde xymyyzehen ba poliitikan talaar xatuuzarhan baina. Rosiinskitei negen xamta jabaza, sagaan gvaardiiin oficeernuudhaa hurguuli ba maşiinanuudii arşalan xamagaalxa hain duranai dryziin bolbol zaluu piloodudii xamtaruulan emxidxehen baina.

Ton jixe şaxarduu şine aza baidal exilbe. Grazdaan dain sorobxinon delgerbe. Froont deere şine lioodçiguud ton jixe xeregtei bolhon baiba. Groomov huralsalaa orxiood, froont deere oşoo hen Mixaiil Mixailoviç tyryy poziicodo niidze, xede xeden daişalxii operaacanuudii gyisedxeed zyrxelig argatai tagnuul xeze, „nogoontonai“ buu zebseg eliryylen, Kolçaagai bataliioonuud ba oficeerei tyryy poolknuudii boombododog baigaa. Sagaantanai ara tala oruu xolo nebteren orozo ynzegen gazarnuudiinь mergen şadabaritaigaar olzo, soxizo şadadag baigaa.

Udalgyi Groomov ybedze xebtemeg bolhon aad, udaan bolzo edegeed, Moskvaagai aviaaciin hurguulida busaza oşood instryykternyydei xeşeelde huralsahan baina. 1924 ondo lioodçiguudai udaarna hurguulida instryyktereer xydelmerilze ton olon xynyydii hurgahan baixa. Tereenei şabinarai negenь—mynee Soveed Xolboonoi geroi Çkaalov V. P myn bolxo jym.

1924 ondo Groomov bolbol seregei agaarai xysenei nauukan—Şinzelelgiin instityydte turşalgaşa lioodçigoi xydelmeride orozo xydemerilhen baina. Eneenhee xoişo Groomovoi jabadal, şine sistieemiin maşiinanuudii turşalga ba jixe jixe niidelgenyydtei xolbootoi baina.

Groomov 20 şaxam zil soo niidze jabana. Ene yje soo nyxer Groomovto Ulaan Tugai oorden xojor daxin Ulaan Odonoi oorden xairanuud olgogdohon baina. Myn tereenşelen Byxerosiiin CGK-ai graamota ba myngen buugaar şagnuulhan baina. „LD“ samoliood deere taxir şugmaar niidze delxei deerexi rekoord tuilaxa xeregte zorimgoi ba geroiligoor xydelmerileheneinь tylee Groomovto, Soveed Xolboonoi Geroin nere -zerge olgogdohon ba Leeninei oorden ygtehen baina.

Sergei Alekseejeviç DANIILIN

Soveedai aeronavigaatornuudai negen bolxo Sergei Alekseejeviç Daniilin 1901 ondo Moskvaada tymer zamai albaxaagşiin bylede tyrehen baina. 18 nahatai baixadaa Moskvaagai Kommeerçesk hurguuli dyyrgeed, eeriingee hain duraar Ulaan-Aarmida orozo sagaan gvaardiiin baandanuudtai temesee hen. Tereenei hyyleer nyx. Daniilin egeel tyryynee aviaacatai tanilsaza zaxalhan baina. Tiigeed, nyx. Daniilin aerofotosjoomkiin deede hurguulida eligeegdebe. 1922 ondo Seregei agaarai floodoi nauukan—turşalgiin instityydei dunda Daniilinai azal eli xaragdadag boloo hen.

1925 ondo Daniilin bolbol lioodçig Tamaşeevski ANT-14“ samolioodoor egeel tyryyşiinxiee Gyren soogoo udaan niidelge tuilahan baina (12 çaas 10 minuuta soo)

1929 ondo Leningraad—Biteevsk—Smoolinsk—Moskvaa—Goorьki--Kazaanь—Orenbyyrg—Yfaa—Peermь—Viaatka--Jaroslaavlь Leningraad marşruudaar bolhon tyrgen niidelgiin sostizaanida xabaadalsaza, „P-I“ samolioodoor tyryy huuri ezelbe.

Aviaacii şudalxa talaar gyn amzaltii tuilahanai tylee „Ulaan Odonoi Oorden“ xaira abahan baina.

Mynee nyx. Daniilin aeronavigaaciin xeregii şudalan garxahaa gadna zaluu yjiin soveed piloodudii ştyyrmanai gaixamşagta deede erdemde hurgadag baina.

„ANT-25“ samolioodoi boort deerehee abtahan radiograamanuud

12 çaas 30 minuuta. Taanarii 18, 36 dolgin deere muu duulnab. Diksoonii jyredee duulnagyib. Yrgenei 76 graadus, utiin 58 graadusta jabanab. Byrin hain.

Daniilin.

***

19 çaas 11-12 minuutanuud. Yrgenei 77 graadus 20 minuuta, utiin 58 graadus.

Daniilin.

***

20 çaas 15-17 minuuta. Rydoolьfiiji duulnagyib. Miis Zelaaniii duulnab. Yrgenei 78 graadus 50 minuutada, utiin 58 graadusta jabanab. Diksooniii duulnagyib.

R. T.

(R. T. —„ANT-25“ samolioodoi nere)

***

21 çaas 25 minuuta. Yrgenei 61 graadus 30 minuuta, utiin 58 graadus jabanab. Taanarii 18, 26 dolgin deere duulnab.

Daniilin.

„ANT-25“ samoliood Rydoolьf aral deere

Rydoolьf aralhaa, ijyyliiin 12. (TASS, moolьnioor). 22 çaas 1 minuutada Moskvaahaa Xoito poolius deegyyr Xoito Ameerika oşoxoor niidze jabahan „ANT-25“ samoliood Rydoolьf aral deegyyr yngerbe.

Rydoolьf aralai ybelzelgiin naçaalьnig **Liibin.**

„ANT-25“ samoliood deere abtahan radiograama

23 çaas 8 10 minuuta. Ciklooniii yngerze jabanabdi. Taamagaar niidze jabanabdi. Byrin hain.

Daniilin.

***

Ijyyliin 13. 0 çaas 15 minuuta. Ciklooniii yngerze jabanabdi. Yrgenei 86 graadus, utiin —58 graadus. 4500 meetr deegyyr niidze jabanabdi.

Daniilin.

„ANT-25“ graafikajaa ebdengyi niidne

„ANT-25“ samoliood zoxioogdohon graafikiin johoor jabana. Poolius deegyyr 3 çaas 27 minuutada garxa baigaad, 3 çaas 14 minuutada garba. Niidelgiin jabasiin amzaltatai daşaramduulan „ANT-25“ samolioodai ekipaazda niidelgiin ştaab iime telegraama elьgebe:

„Hainaar niidze jabahandatnai bajartaibdi. Pooliusda ertelen xyrehendetnei bajar xyrgenebdi. Dyyren amzalta tuilaxiitnai xysenebdi

Ştaab“.

Sieetli ba San-Franciiskiin xoorondo

Ijyyliiin 14-de Moskvaagai sagaar 0 çaas 42 minuutada Sieetliiin aerdroomoi staanca iime raadioograama abba.

„Samoliood, taniii 34, 8 meetriin dolgin deere duulana.

Daniilin“.

***

Moskvaagai sagaar 4 çaas 20 minuutada Sieetlide samoliood deerehee iime telegraama abtaba:

„Ergiii zubşan jabanabdi Sieetli ba San-Franciiskiin xoorondobdi. 4000 meetr deegyyr niidenxeibdi Okleend aerodroom deegyyr niidze yngerheneimnei batalan byridxexii sportkomisaarii guinabdi. Yglee ygleegyyr San-Franciiskiin saana buuxa hanaataibdi.

Daniilin“.

***

Sieetliiin aerdroomoi staanca bolbol Moskvaagai sagaar 7 çaas 31 minuutada „ANT-25“ samoliood deerehee iime udxatai telegraama abba:

„Los-Anzeloos gy, ali San-Dijeegiin aerodroom deere buuxa hanaataibdi. Buuxa arganai mananai, ylenei xer deere, baihanai tuxai medeesiit.

Daniilin.“

Andrei Boriisoviç JYYMAŞEV

Andrei Jyymaşev baga nahandaa jixe xanamzataigaar zurag zuradag baigaa. Tiixe sagtaa lioodçig bolxii oroidoo hanadagş ygei hen xa.

16 nahandaa (1918 ondo) eeriingee hain duraar Ulaan-Aarmida orozo, zil yngerhenei xoino artileeriiin komaandna kyyrsiinxinei brigaadatai xamta urda froont elьgeegdehen baina. Tendee sagaan gvaardiiin baandanuudii usadxahanai hyyleer nyx. Jyymaşev artileeriiin kyyrse dyyrgeze, 1921 ondo Ulaan Komandiir bolzo garaa.

Komandiir bolood Ulaan-Aarmiiin xesegyydeer xydelmerileze baitaraa, 1922 onoi hyylei yjeer, Jyymaşev liootno hurguulida orozo, terenee amzaltatai dyyrgeze garahan baina.

1924 onoi maartiin 5-da zaluu piloot egeel tyryyşiinxiee gansaaraa niidze zaxalaa hen. Ene onoigoo namar lioodçigistrebiitelь bolhon baina. Xeden hara yngerhen xoino, agaaraar dai xexe hurguuli dyyrgee.

Nyx. Jyymaşevai lioodçigoi speciaalьnosti zilheezilde urgan xygzeze, 1926 ondo Agaarai dainai instryykter zergetei bolzo, zil yngerhen xoino liootçigturşalgaşa bolgogdohon baina.

Jyymaşev bolbol 2 zil xaxad soo agaarai eskadriiliii komaandalza, aviaaciin teexnikii amzaltataigaar şudalhanai tula „Ulaan-Odonoi oorden“ xaira abhan ba Osooaviaxiimiin oborooniin xydelmeride edibxiteigeer orolsohonoi tula altan çaasaar şagnagdahan baina.

1936 onoi sentiaabriiin 11-ei yder nyx. Jyymaşev „ANT-6“ samolioodto 5 toonno gryyz teegeed deeşee 8 minga 102 meetr garhan, myn sentiaabriiin 16-da 10 toonno gryyzteigeer deeşee 6 minga 605 meetr, sentiaabriiin 20-do enel maşiinaaraa 12 toonno gryyzteigeer deeşee 2 mingan meetr ba esesei hyylde oktiaabriiin 28 da 5 toonno gryyzteigeer deeşee 8 mingan 580 meetr niidze, eeriingee sentiaabriiin 21-de tuilahan ulas xoorondiin rekoordii ilaza garhan baina.

Iigeze gryyzteigeer deeşee niidelgiin talaar rekoordoto amzalta tuilaad baixadaa, nyx. Staalinhaa bajarai telegraama abhan baina.

„Dyrbemotoorto „ANT-6“ samolioodoor deeşee niidelgiin rekoord tuilahan amzaltataitnai daşaramduulan amarşalanab.

Şine amzalta tuilaxiitnai xyseneb.

Gariitnai barinab
I. Staalin“

Iime amarşalga abaad baixadaa nyx. Jyymaşev xizaarlaşagyi jixe bajarlaahan. Inag voozdiiin amarşalalga bolbol nyx. Jyymaşevto ton jixe şagnal xaira bolhon baina.

Soveed Xolboonoi Geroinuud Çkaalov, Baidukoov ba Beliakoov gegşed SSSR-tee busaxanь

Nьjyy-Joork, 10. (TASS). Çkaalov, Baidukoov ba Beliakoov gegşed ijyyliiin 14-de „Normaandi“ paroxoodoor Nьjyy Joork hoo garxanь. Soveedai liootçiguud busaxa zamda Loondon ba Pariiz xyrexe baina.

IPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

(TASS-iin medeeseleer)

Centraalьna froont

Madriidhaa baruulza respyyblikiinxidei dobtolhon dobtolgo bolbol yngeregşe zilei nojaabrьhaa xoişo niislel goorodii toiroзo baihan yimyyleeşedei jixeşeg xysii tahalaa. Respyyblikiin seregyyd Madriid—Toledei xoorondoxi xargiiji rerşen abaa.

Zyyn (Aragoonskiin) froont

Ijyyliin 11-de yimyyleeşed bolbol Serro Mooro ba Montardee rajoonuudta respyyblikiinxidei poziicii dobtolbo. Respyyblikiinxid bolbol gol tahaguud deere ezelen abhan şuxala poziicanuudaa garhaa tabinagyi. Yimyyleeşed jixe geegdelrei.

Xoito froont

Ijyyliin 11-de xoito froontiin Asturiiin froont deere xojor talahaa artelieeraar buudalsaba. Komaandovaniiin temdeglehen byxii objektii respyyblikiin artelieeri buta soxibo.

Urda froont

Vilьjaarta rajoondo respyyblikiin seregyydei dobtolgo 2 hara tuxai zogsohon baigaad, daxin şineer exilebe. Respyyblikiinxid haja ezelhen poziicanuudaa bexilze baina. Espieele ba Vilьjaartiin xoorondo yimyyleeşed, respyyblikiinxidei poziicii ataakalxadanь, respyyblikiin xesegyyd amzaltatalgaar gederge soxibo. Yimyyleeşed jixe geegdeltei.

Respyyblikiin seregyydei urdahaa Itaaliin ton jixe xyseyyd tulaldana.

BRIGAADIIN STAANUUDII KYLЬTYYRNE BOLGOXO

(Zediin aimaghaa)

Derestein somonoi, Voroşilovai neremzete kolxoozoi pravleeni bolbol kolxooznuudtaa kylьtyyrne baidalai ysloovi bii bolgoxo tuxai oroldonogyi.

Tariaanai brigaadanь xojor staantai jym. Tendexi ger baira soonь xura boroonoi yjede uha goozodog, bultadaa xuşalta muutai. Baaniş ygei. Yngeregşe xabar, tariigiin yjede kolxoozniguudanь tyxieerelge ygei muu gerte baiza yngerhen jym.

Staan deerenь kylьtyyrne xydelmeri jabuulagdanagyi. Kolxoozoi myngeer xudaldaza abhan xojor patefoon bii aad, terenь brigaadiin staanguud deere ba ulaan bulanda ogto yzegdedeggyi, xarin tyryylegşe Mynxiin gerei şimeg bolşood, miin baidag. Jyre, kylьtyyrne xydelmeri tuxai xenş anxardaggyi.

Pravleeni ba klyybii tooriood yxer malai argal şibxe, bog şoroi dyyren. Tereen deerehee ton muuxai yner gutaza baidag. Voroşilov kolxooz xedii boltor iime kylьtyyrne bişe, muuxaigaar baixa jym?

A. G.

Xyygedii erximeer xymyyzyylxiin yysxel

Jaruuniin sovxoozoi ceentr—Gyndiin posioolog deere yngeregşe ijyyniin 25-ai yder xyygedei jaasli neegdebe. Ene jaasliin geriinь ajatai zoxidxonoor barigdahan, dosoonь orood xaraxada ariuun, seber, haruul baidag.

Ene jaaslida sovxoozoi xydelmerişedei xorlood xyygedyyd xymyyzyylegdeze baina. Jaasliin xeregseltei jyymenyy denь sym xangaltatai.

Vraaçiin zaabariiin johoor, xyygedee ediselyyleldeg ba ton xyxiyy zugaataigaar naadxuuldag deerehеenь, xyyged yder sagai yngerhenii mededeggyi baixa jym.

Batiin.

Agiin aimaghaa Respyyblikiin xyygedei olimpiaadada jirehen ider duuşa nyx. Gongoorova.

Ijyyliin ... Buriaad-Mongoloi pedagogiis instityydei eelzeete tabilga bolzo, literatuuriin tahagii dyyrgeze garhan stydeentner.

ZURAG DEERE: (Zyyn garhaa) instityydii erximeer dyyrgehen stydeentner nyxed: C. Sylьtimei, T. Kaarpova, S. Şçerbakoov.

BURIAAD-MONGOLOI PEDAGOGIIS INSTITYYDEI XOJORDUGAAR TABILGA

Soveed bagşanarai aarmi debzeze baina

TABIGDAGŞADTA BAJAR!

Buriaad-Mongoloi Pedagogiis instityyd bolbol dunda hurguulinuudta zaaxa 12 kvalificiirovana bagşanarii tabiba.

Instityydei bii bolxodonь tyryyn jixe xynde baihan baina. Eneen tuşaa stydeentner eehedeeş xeledeg. Gebeş, byxii xynde jabadaliinь ilagdahan baina. Instityydei komsomoolşuud, bişe nyxedtee zişee xaruulza urid şudarguu jabaa. Şçerbakoov, Fominaa, Sylьtiimov ba Kaarpova gegşed instityydee erxim hainaar dyyrge ze garahan baina.

Instityydii dyyrgeze garagsa stydeentnerei anxa tyryyşiin şuxala zorilgonь jyyb gexede, huralsalai yjede şudalhan bajalig erdemeingee şimii bodoto xydelmeridee elsyylze, tuilaban byxii amzalta ba ilal tanuudta hanaagaa amarza bydyyrxengyi, aguu jixe Exe oronoigoo byri jixeer xygzen debzeiin tyleө byxii xyse şadalaa elsyylen xydelmerilexe johotoi baina.

AMZALTATAI JABAXII XYSENEB

Instityyd dyyrgeze garagşa nyxed! Dyrben zil dotor amzaltatai hain huraza Instityyd dyyrgebet. Ene sag dotor taanar bygede poliitikan talaar urgaza, erdemeer bajalig bolbot. Hurbabdi geed bolingyi, saaşadaa ulam hainaar xyde legtii. Urgaza jabahan zaluuşuulii hurgaxadaa xatuu şanga zorigtoigoor zaaxa bagşanar bologtii!

V. KYDRIAAVCEV

Hanahan jyymem xyseldee

Instityydte oroxohoo tyryyn 14 zil bagşiin xydelmeride xydelee hem. dyrben zilei torşo soo ene instityydte huraad, odoo dyyrgeze, hanahan hanalaa syseldyylze garbab.

Ende hurahan erdemee soveed hurguuliin huragşadta zaaza, urgaza jabahan zaluuşuulii xymyyzyylxeb.

Stydeentka Kaarpova.

Bi bajartaib

Bi bajartaib! 1929 ondo komsomooldo oroo hem. Buriaad-Mongoloi pedagogiis instityydyii exrim hain dyyrgeze garbab. Dunda hurguuli dyyrgengyi laza jabahan zaluuşuulii xymyyzyylzeş yzee hem. Instityydte orood bairadam jixe xynde baigaahan, xyndeş baigaahanь ilaab.

stydeent Sylьtimei.

Komsomooloi xytelberi lamiin garta baina

Ulaan-Onon. Tarbalziin somonoi Staalinai neremzete kolxoozoi dergedexi komsomooloi exin organizaacada augiin talaar şalgagdaagyi zonuud şurgaza, yngerxedee komsomooloi organizaaciin xytelberilegşed nertei bolood baixa jym. 1929 on boltor Tarbagatain dasanda „duganşa“ lama jabahan D. Gombiin komsoorgnь baina. 1933 ondo sylelgede oşohon kulaagai hamagan Gazidmaa Gonşogoi gegşii hamga abahan baixa jym. Ly debei, Lamazabai, Daşiin gegşedei komsomooloi gesyynde orxo geze komsoorg Gombiindo medyylge ygexedenь, xedeп hara miil daraad baihanaigaa byyleer xaliin eeree medeed jamarş suglaan deere xelsengyi xaxalaad xajahan baina. 1929 ondo sylelgede oşohon kulaag bandiidai xybyyn G. D. Begziin gegşii Gombiin bolbol eeree haişaal ygeze komsomooldo oruulhan baina. Şelьpoogoi naimaalagşa zaluu komsomool B. Cedenei gegşe sag yrgelze koperaacajaa xaamgaad arxidaxa azaltai. B. Cedenei ba unşalgiin baişaniii daagşa Z. S. Naidanai gegşedte komsomooloi poliitikan xeşeel jabuulxa geze daalgagdahan baigaa. Tiigeed ede nyxed 1936-37 onoi niuurta negeş xeşeel xeegyi.

Komsoorg Gombiin gegşiin komsomooloi xydelmerii jabuuldaggyi ba komsomooloi disceepliinei ton huladxahan deerehee ene uşarnuud bolno geeşe. Ene organizaaciin dundа kriiteke, somokriitike geze oroldooş baixagyi.

Komsomooloi Centraalьna Komiteedai III pleenym deere nyx. Koosarevai xelehen elidxeltei mynee xyrter tanilsaagyi.

Iime tula ene komsomooloi organizaaciin xydelmerii, aimagai komsomooloi komiteedai zyghee tyrgen sagaa şalgaza yzeed, saaşa xydelmeriinь haizaruulxa tuxai oroldolgo gargaxa şuxala.

Xatuu-Xara.

BURXANGYIŞYYDEI SOJUUZAI XYDELMERIII HAIZARUULXA

Xoriin aimagai ceentr deere ba xydee kolxoozuudai dunda şaşantai temesexe jabadal ţonş hula.

Burxangyişyydei aimagai sojuuzai tyryylegşe nyx. Z. Gombiin gedeg xydelmerice şinedxen tabiza, niite azalşan araţonoi dunda şaşanda esergyysexe propagaanda jabuulxa tuxai oroldolgoo garganagyi. Burxangyişyydei sojuuzai jabuulgaa xeregzeengyi, xeregzee xynei bilgoxo argagyi ene tere ugluu bulangaar taraza xebteдeg.

Burxangyişyydei moziin sojuuzhaa elsegdehen nyx. Cerenei gegşe jyyş xengyi arilşahan baixa jym. Iime hula jabadal deerehee Xezengiin MTS-ei Doodo Xudanai somonoi Voroşilovai neremzete kolxoozoi paar xaxalaigiin brigaadiin xydelmerişedei dunda jamarş xydelmeri jabuulagdanagyi.

Iime baidal jyyn deerehee bolnob gexede, xydee kolxooznuudai dunda sojol kylьtyyriin xydelmeriii hainaar tabiza şadaagyi ba lama kulaaguudai agitaacii yndehееrenь usadxaza şadaagyi deerehee bolno.

Iime tula aimagai burxangyişyydei organizaaca bolbol ene jabadalnuudai eris temeseze, şaşanda esergyy propagaandiin xydelmeriii hainaar tabiza şuxala baina.

Baisiin Laras

Respyyblixiin xyygedei olimpiaadada xabaadagşa, Zagarain aimagai xyygedei baişanai xymyyzyylhen „Xyyrgexen“ geze taansa naadagşa F. Vorfolomeeeva.

Tyryylegşedei xeregleegyinь gemeer

Zede. Derestein somon soo dyrben kolxooz baixa jym. „Socialiizm“ ba Kaaral-Maarksai neremzete ene xojor kolxoozuuda - radioo tosxolonь xydelne. Nygee xojor kolxoozoinь radioo tosxolnuud 36 onhoo xojo xydelnegyi.

Xydeldeggyi radioo tosxolnuudiin xeregseltei zyilnyydenь mii ailaar taraza butarza xebtedeg baina.

Ene xojor kolxoozoi tyryylegşener Badmiin ba Mynxiin gegşed radioo tosxoloo xydelgeye bolgoxii oroldonogyi.

Kolxoozniguudai negen.

SSSR—Xoito poolius—Ameerika niidelgede jaaza beledxeehenbiibdi

(Niidelgiin ştaabai naçaalьnig V.J. Çekaalovtai jarildaan).

Çkaalov, Baidukoov ba Beliakoovoi neehen agaarai traasii daxin nege şalgaza yzexejee, Soveed Xolboonoi Geroi nyx. Groomov tyryytei soloto ekipaaz „ANT—25“ samolioodoor Moskvaahaa Xoito poolius deegyyr Xoito Ameerika xyrter niidxee baina. Ene zam bolbol SSSR ba Xoito Ameerika xojoroi xarilsaxa jabadalda ton dytiin agaarai zam bolno. Tus zamii manai Exe oron neehen baina.

„ANT—25“ samolioodoi xoliin ajanda niidelgenь zasagai zyghee niidxiinь zybşeehenei ygleө yder—ijyyliin 11-hee exilegdehen baina. Groomov, Jyymaşev ba Daniliin gegşed ijyyniiin 15-ai yderhee xoişo vraaçiin medelde orozo, xaanaş jabangyi Şçelkovskii aerodroom deere baiza niidelgede bejee beledxehen ba samolioodooroo niidelgenyydii turşaza baihan baina.

Samolioodiinь niidelgede beledxexede Çkaalovoi samoliioodoi niidelgede beledxelsehen konstryktornuud, inzeneernyyd, bortmexaaniguud xabadaisahan ba „ANT—25“ samolioodoi konstryyktor nyx. Syxoj „AM-34“ motooroi konstryyktor nyx. Mikyylin, bortmexaanig Orlooy, inzeneer-motoriistnar nyxed Milkner ba Radzeeviç gegşed jixe tuhalamza yzyylhen baina.

Inzeneernyyd—nyxed Engiba rian, Arşiinov, Kalmiickii, Goldobeenko, Benediiktor, Leebedev gegşed samolioodoi elektrezyylegdehen zyilnyydiinь, radiooaparatuura, goriuuça ba tohodolgiinь zyilnyydii, xinalgaxemzyyreinь priboornuudii, aeronavigaaciin zahabariilganuud dii sag soonь beledxebe. Myn ene niidelgiin beledxelde xyndee xyngen ba Oborooniin azayiledberinyyd jirexen tuhalamza yzyylhen baina. Fryynziin neremzete zavoodai xydelmerişed motoorinь xehen ba niidelgede beledxehen baina. Aviaaciin motoor byteexe Centraalьna instityyd ene samolioodoi motoorto xereglegdexe tusxai tohodolgiin zyilii ba goriuuçii beledxehen baina. Byxexolboonoi narin indyystriin negedelei zavooduud aeronavigaaciin erxim hainuud xeregselnyydii beledxeze, tus samolioodoi xangaban baina.

„ANT—25“ samolioodoi niidelgede beledxeedee, Çkaalovoi niidelgiin turşalgii xaraanda abalsahan baina. Ene samoliodoi zosooxi xeregselnyydiinь xyngen mitaalaar bujuu modoor holin zahabarilaza neliiedgyi ajatai xyngen bolgoo. Groomovoi ene samoliood deere şingen kislorodoi zapaas Çkaalovoixihaa gurba daxin ylyy jixe baina. Myn baha myliheten xyrexe jabadalhaa zailuulxa şingen zyil jixe bolgoogdoo, enenь bolbol niidze jabaxa yjedenь samolioodoinь şyrebei mylihetelgehee arşalxa baina. Baha, samoliood deerehee gazartai radioogoor xolboldon jarildaxa talaarnь şinenyyd zyilnyyd oruulagdaa.

„ANT-25“ samolioodoi ogtorgoihoo xelxedenь Soveed Xolboonoi teritoori deerexi 20 şaxam pooliusiin—staancanuud Sagaan ba Barincoovo dalainuud bolon Xoito mylihete dalai deere jabaza baigaa syydnenyyd bygede duulaxa baina. Ede bygede staancanuud bolbol tus samolioodhoo abtahan medeenyydii, oxorxon dolginoor xydeldeg, Moskvaa şadar baihan glaavno staancada ygeze baixa bolno.

Samolioodoi bolbol „ANT-25“ samolioodoi sexe barisaa taiş baigaad, tereende exrebişe xereglegdexe zyilnyydiinь xeleze ygeze baixa erxetei baina. Gadana, ene samolioodtoi Kominteerniin neremzete radioo staanca, Diksoonoi radiostaanca bariлsaatai baixa. Diksoonoi staanca bol glaavno staancahaa ba „ANT-25“ samolioodhoo ygtehen medeenyydei soxom zybeer abtahiinь şalgaza baixiin tula xojor çaas byri tus ygtehen medeenyydii buulgaxaar baixa bolno.

Myn eneenşelen, Xoito Ameerikiinş gazar deere orood jabaxadanь ene samolioodtoi raadioo xolboo emxidxegdexe baina. Kanaadiin ba Ameerikiin Xolbooto Ştaadai debisxer deere baigaa byxe radiostaancanuud, „ANT—25“ samolioodhoo abhan medeeselnyydee udaaruulangyi sag soonь Ankoreedze (Aliaask) ba Sijeettle (AXŞ) deere baigaa xojor glaavno staancanuudta medeeseze baira baina. Zygeer, ene xojor staancahaa bişe staancanuud „ANT—25“ samolioodta jamarş medee ygexe erxe ygei.

Ene zamdaa niidze jabaxadanь, sagai ularilii uridşalan xysedeer xaruulxa kaarta zoxiooxo xeregte manai metlorolooguud alxabtar jixe xydelmeri beledxehen baina.

Ene zamdaa jabaxa zuuraa xereglexe ediee xooloinь zyilnyydii beledxexe jabadalda manai vraaçanuud myn jixexen tuhalamza yzyylze, abza jabaxa xooloinь zyilnyydiinь şignyyrei talaar ton baaxanş beledxehen bol, şanarai talaar ylyy hainaar beledxegdebe. Xerbee tus samolioodoi avaarida orоo haanь ekipaazanь hara xaxadai torşo soo xangagdaxa ediee xooloi zapaastai jabaxa baina.

Nyxer Groomov, Jyymaşev ba Daniliin gegşedei ene niidelge bolbol, SSSR ba Xoito Ameerika xojoroi xoorondo guulxa aguu jixe zamii baiguulxa xeregte şine ilaltanuudii yxenь naidaltai baina.

Xariuusalgata redaaktor G. BELЬGAAJEV.

MYNGOODER KINOO-TEAATRNUUDTA

„Progrees“ kinoodo Maksiim edertei

„Erdem“ kinoodo 4-dexi eskadroon

GYRENEI CIIRK

Yder byri

CIIRKIIN JIXE NAADANUUD

Gyrenei ciirkiin Moskvaagai erxim artiisnuudai xabaadalgataigaar bolno.

Kaazanь ydere 3 çaasһaa neeltetei. Naadanь ydeşiin 9 çaasta exilene.

Телефоны редакции: отв. редактора—3-44, отв. секретаря—3-23, сель хозотдела—7-55, промотдела— 5-07

Noomer gargagşa N. SEVEENEI. Verstaalagşad: D. Baldaanov, C. Damuaajev. BMASSR-ei Niut. Azyiledberiin arkomaadai tipograafi Ypolglavliit 830.